

Fíggjarlógin

Samrøða við Løgmannin

Fíggjarlógaruppskot varð týsdagin lagt fram á tingborð av Kr. Djurhuus, varðaløgmanni, sum hevur fíggjarviðurskiptini undir hondum.

Vit hvukku við, tá ið harra Djurhuus segði, at talan var um eina tollhækking uppá slakar 5 milliónur og skattahækking uppá 1.850.000 kr.

Vit hava síðan havt samrøðu við P. M. Dam, lögmann, um hvussu tað veruliga liggur fyri. Hann hevur verið niðri og júst samráðst við ávarandi ministeriir um eina nýskipan av fíggjarviðurskiptinum, so vit kunnu lúka tær ymsu risastóru uppgávurnar, uttan at fólk ið verður knógvað av toll- og skattaþýðum.

Vit spyrja lögmannin beinavegin, um tað veruliga verður talan um eina so ógvuliga toll- og skattahækking, sum nevnt er í fíggjarlógaruppskotinum.

Nei, svarar lögmaður.

Tað er beint, at um tann ógvuliga okjan av rakstrarútreiðslum, sum seinastu meirlutaflakkar samtyktu uttan eitt einasta oyra at rinda tær við, skulu verða goldnar yvir fíggjarlógina á vanligan hátt við beinleiðis skatti og tolli, so hevði tað — við undantak av talinum, ið viðvíkur fólkapensjónini, ið er sett nóg ov høgt — verið ilt at sloppið undan hesum tolli og skatti, t. v. s., um havnirnar og onnur nýjattaðarbeiði yvirhøvur skuldu verið gjørd so sum ætlað.

Men tað er ikki okkara ætlan, at arbeiði, ið verða gjørd fyri eina langa framtíð, skulu verða goldin í einum av rakstrarpeninginum, ið fæst við umtalaðu óforu tolling og skatting. Hesi arbeiði, henda óvanliga stóra fleggingarútreiðsla, megu verða goldin við langfreistaðum lánum. Sama má verða tilfelli, tá ið talan er um at veita studning til bygging av skipum í bráskundi fyri langa tíð. Sjálvandi megu rentur og avdráttur av hesum lánum verða sett sum útreiðsla á fíggjarlógina.

— Hvussu gekst við samráðingunum, ið lögmaður hevði viðvíkjandi finansieringini?

— Hasar samráðingar verða endiligar fyrst í næsta mánaða. Men tað liggur væl fyri ætlandi at fáa 20 ára lán uppá 4 milliónur árliga at rinda lögtingsins part til havnir og studning til skipabygging eins og við eini finansiering av øðrum stórum uppbyggingartiltøkum.

— Vil tað so siga tað sama sum, at útskrivingar av eykatolli og eyka-skatt til rindan av fíggjarlógar-

útreiðslunum, ið eru komnar aftrat síðan seinastu fíggjarlóg, kunnu vera hesar 4 milliónurnar minni? Sjálvandi megu rentur og avdráttur av lánunum verða sett á fíggjarlógina sum útreiðsla, tað skilja vit!

— Tað er fullkomuliga beint. Toll- og skattaøkingin á fíggjarlógini kann verða 4 mill. + rentu og avdrátt

Øktur eftirspurningur eftir fiski og fiskaproduktum

Aftaná fyrra verðinskrið vóru tað bert 5 ár við góðum fiskaprisum, so fóru teir í botn, og nógur salt- og klippfiskur varð liggjandi her á landi í fleiri ár inn til hann varð brúktur til tød. Eisini aftaná seinna heimsbardagan fullu prisirnir á bretsku fesk-fiskamarknaðinum óvanliga nóg, meðan salt- og klippfiskaprisirnir hava verið høgir líka til nú.

Hóast luttøkan í fiskivinnuni í Norðuratlantshavinum er munandi økt, er stórt trot uppá fisk í flest øllum londum. Í Onglandi, har tað liggur best fyri at taka móti feskum fiski, hevur allan vetur verið óvilt fiskur, og hevur hetta viðført, at fiskaprisirnir hava verið óvanliga høgir.

Tá eftirspurningurin eftir fiski er so stórur ella so nógur vaksandi, er hetta ikki ársakað av, at tað verður minni veitt, men meira tann, at mong lond, sum ikki fyrr hava verið for fyrri at tikið ímóti og havt á goymslu feskkan fisk, nú eru so væl útgjørd við kølihus, og fiskahandlar tess við køliboksir, at feskur fiskur kann verða seldur allastaðni í landinum, móti fyrr bert úti við strendurnar. Í Ameríku er tað longu langt síðani, at allar forrættingar høvdu fingið køliboksir, men nú í seinastuni eru fleiri lond í Miðeuropa komin langt á leið, og hevur hetta fort við sær, at tað allan vetur hevur verið trot uppá feskkan fisk fram við Norðursjórstrondini av tí, at fiskurin, so skjótt, hann er komin á land, verður sendur í kolivognum langt inn í landið.

Norskir vitskapsmenn vilja vera við, at har á teirra leiðum er fiskanøgðin í afturgongd í lotuni, so teir rokna við munandi minni fiskiskapi tey fyrstu 5—6 árinu við Norðurnoregi, og mæla teir tí til, at tey skip, ið bygd verða tey fyrstu árinu, verða stór skip, sum kunnu sokja fjarar leiðir. Eisini vænta menn, at fiska-

440.000 = 3.560.000 minni enn ætlað á fíggjarlógini, ið er framlögð. Ístaðin fyri 4 milliónur kunnu so verða settar kr. 440.000.

— Lögmaður segði, at talið viðvíkjandi fólkapensjónini verður ætlandi minni enn sett á framlögðu fíggjarlóg. Hvussu við hesum? Hvat vil fólkapensjónin í fyrstu syftu koma at kosta?

— Sambært útrokning av konum monnum vil fólkapensjónin við avlamspeninginum á fullari hædd koma at liggja um 5,4 milliónur meira enn ellis- og avlamsrentan er í dag.

(Framhald á 3. síðu)

H. C. Hansen

Tað sigst, at H. C. Hansen, forsetisráðharri, ætlar sær at vitja Føroyar í summar.

Hann hevur tveir reisir fyrr vitjað higar, meðan hann hevur verið ráðráðharri. Gjollari tíðindi um hesa vitjan eru eingi enn.

ER GRØNLAND ikki OPIÐ?

Dagblaðið hevði litið meir enn nok ur hánadarorð til lesarar sínar, tá tey stórtíðindini spurdust úr Keypmanna havn, at P. M. Dam, lögmaður, og sendinevnd landsstýrisins undir samráðingunum við ríkisstjórnina, Grønlandsmyndugleikarnar, grønlandska fólkatingsmannin Laub og lim av grønlandska Landsráðnum, høvdu vunnid føroyskum útróðramonnum 7 plass aftrat.

Undrandi spyrja teir, um Grønland ikki var opið land?

Hetta spyrja somu menn, ið sitid hava við reðinum í 8 ár.

Teir munnu neyvan hava avrikað nóg til frama fyri betri veiðulíkindum í Grønlandi.

Fólkaflokkurin og sjómarkið

Dagblaðið hevur boðað frá, at teir hava skift stöðu í sjómarsmálinum, men tað er heldur ikki fyrstu ferð, teir skifta politiska stöku.

Týsdagin boðaði Dagblaðið frá, at fólkaflokkurin hevði skift stöðu í sjómarsmálinum. Tað er heldur eingin, ið væntar annað enn eina negativa støðutakan frá fólkaflokkinum; tað rimar so frálíka væl við allan teirra blóðrúpolitikk frá tí, hetta politiska misfostur sá dagsins ljós.

Tað vóru serstakliga fólkaflokksmenn, ið vóru so ovurgrammir at binda okkum til 3 míla markið — 12 ára sáttmálan, ið verður galdandi fram til 1967. At teir nú harmast og aftaná fólksins dóm taka eina aðra stöðu, er ikki so ilt at skilja, tá teirra politikkur altíð hevur verið negativur, og teir týðuliga leggja upp til sama ábyrgdarloysi og verunleikafjara politikk sum undir stríðsárunum.

Tað er ikki at venta annað av hesum monnum. Teir eru illir inn á Føroya fólk, ið teir siga »hevur fort eina sött yvir landið« við at lata javn aðarmenn koma til ræðið. Teirra ábyrgdarloysi verður tí eyðvitað so stórt, at teir enn ikki vilja ganga við til nakað, ið kann loysa okkum av tí hafti, ið teir sjálvir hava bundið okkum í við 12 ára sáttmálanum.

Teir koma nú við somu illgitingum, sum tjóðveldismenn komu fram við móti teimum, tá teir skuldu greiða sjómarkið.

Politiska stúkuskifti fólkaflokksmanna hevur tó ongan týðning í føroyskum politikki. Teir ERU vegaðir og funnir ov lættir — og letna bert meir og meir við at boða frá teirra politiska evna- og støðuloyði.

Innsavnan í Føroyum til eftirsitandi frá „Hans Hedtoft“ vanlukkuni

Tann mikla vanlukkan hevur sett kvøkk í mangan mann, tá »Hans Hedtoft«, tað prýðiliga nýggja grønlandsskipið, so bráðliga hvarv.

Vit kenna so væl til svárar og tung ar vanlukkur sum hesa. Í hesum føri eru mong heim aftur nomin av sorg og neyð; har eru t. d. bæði maðurin, pápin og sonurin farin. — Bæði í Grønlandi, í Danmørk og í Føroyum hava tey mist — tað er missur, sum ongatíð fæst aftur.

Vit megu oll ásanna, at vit standa hjálparleys í hesum føri. Men fyri at linna eitt sindur um umstøðurnar hjá hesum mongu, so er ein grønlandsgrunnur settur á stovn við tí enda-